

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **D. V. P.,**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
pobytem Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty,
Vyšní Lhoty č. p. 234, 739 51 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2025, č. j. OAM-1624/BA-BA01-HA06-2024, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce žalobou podanou dne 10. 3. 2025 brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2025, č. j. OAM-1624/BA-BA01-HA06-2024 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), kterým

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce dne 29. 11. 2024 požádal v České republice o mezinárodní ochranu. Tuto žádost podal v úzké časové návaznosti na rozhodnutí o zajištění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ze dne 24. 11. 2024, č. j. KRPA-366309-10/ČJ-2024-000022-ZZC. Do protokolu o podání vysvětlení ze dne 24. 11. 2024 žalobce uvedl, že do České republiky přicestoval bez platného oprávnění k pobytu z důvodu, že nechtěl zpět do Vietnamu a chtěl v České republice žít a pracovat. V případě návratu do domovského státu by bydlel s rodiči, v zemi původu mu nehrozí nebezpečí, kvůli kterému by se nemohl vrátit. O azyl žádal již dříve v Rumunsku.
3. Žalobce dne 6. 12. 2024 poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedl, že Vietnam opustil letecky 2. 6. 2024, přicestoval do Maďarska, tam pobýval jeden měsíc a v červenci 2024 vycestoval do České republiky taxi službou. Je rozvedený a má jednoho syna, který žije ve Vietnamu s matkou. Není a nikdy nebyl politicky aktivní. Jeho zdravotní stav je dobrý. O mezinárodní ochranu žádá kvůli velkým dluhům ve Vietnamu. Pokud by se tam vrátil a neměl peníze na zaplacení dluhu, tak bude zabit.
4. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 12. 2024 žalobce uvedl, že 2. 6. 2024 opustil Vietnam kvůli výhrůžkám smrti, jelikož dluží velké peníze. Od té doby ve Vietnamu nebyl. Vycestoval na základě pasu a maďarského víza. Při odjezdu z vlasti neměl žádné potíže, ani jiné problémy, např. se státními orgány či bezpečnostními složkami. Po návratu do Vietnamu by mu hrozilo nebezpečí zabití jeho i rodiny, pokud by nevrátil věřitelům peníze. O mezinárodní ochranu žádá, protože by chtěl v České republice zůstat, pracovat, pomáhat rodině ve Vietnamu a vydělat peníze na vrácení dluhu. K tvrzenému nebezpečí konkrétně uvedl, že ve Vietnamu podnikal, půjčil si peníze, ale podnikání se nezdařilo a peníze nebyl schopen vrátit. Setkal se s výhrůžkami zabitím, proto utekl do Evropy. Peníze si půjčoval mezi lety 2018-2020 od „černé organizace“ s vysokým úrokem. S výhrůžkami se setkával již od roku 2021, přičemž výhrůžky se stupňovaly. Z Vietnamu poprvé vycestoval v únoru 2023 do Rumunska, ale poté byl z Rumunska vyhoštěn. Po návratu do Vietnamu mu opět vyhrožovali zabitím. K otázce splácení dluhu uvedl, že občas musel platit úroky.
5. Ve správním spise se nachází opis z evidence rejstříku trestů žalobce bez záznamu.
6. Žalovaný v rámci správního řízení shromáždil tyto podklady: Vietnam, Informace MZV ČR ze dne 21. 1. 2025, č. j. 100348-6/2025-MZ V/LPTP, zaměřenou na otázku půjček, úvěrů a lichev, Informace OAMP ze dne 4. 6. 2024 ve věci bezpečnostní a politické situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav k červnu 2024.
7. Napadeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. V odůvodnění vysvětlil, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je toliko legalizace pobytu žalobce na území České republiky, kde chce pracovat, aby si vydělal peníze na splacení dluhu ve vlasti. Návrat do Vietnamu odmítal kvůli obavám z jednání svých věřitelů. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nesvědčí žádný z azylově relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. K žalobcovým obavám uvedl, že v jeho případě nelze konstatovat, že by mu příslušné státní orgány jeho země

původu odmítly poskytnout ochranu, či že by ji nebyly schopny poskytnout, neboť se na ně žalobce s žádostí o takovou ochranu neobrátil.

III. Obsah žaloby

8. Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce včasnou žalobu, v níž navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
9. Nejprve v obecné rovině namítal, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech a že ve správním řízení došlo k porušení zásady materiální pravdy a žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav věci. Také brojil proti tomu, že žalovaný nedostatečně prošetřil situaci a jeho případ neposoudil individuálně.
10. Konkrétně uvedl, že základním důvodem, pro který se rozhodl opustit svou zemi původu a následně požádat o mezinárodní ochranu, je strach z pronásledování a z důvodu vydírání kvůli penězům. Žalobce nepodal detailní výpověď, protože se žalovaný zaměřoval pouze na ekonomickou podstatu žádosti o mezinárodní ochranu. Poté rozebral zhoršující se situaci ve Vietnamu ohledně zadluženosti. Také má obavy z korupce na straně vietnamské policie, proto nemohl využít příslušných mechanismů, které mu poskytuje právní řád jeho vlasti.
11. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 14. 3. 2025 navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl. Odkázal na obsah spisu a napadeného rozhodnutí, jakož i na judikaturu správních soudů s tím, že správní rozhodnutí je dostatečně individualizováno, je přezkoumatelné, zákonné, věcně správné a netrpí vadami vytýkanými žalobcem.

VI. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“, ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu) a ve věci rozhodoval bez jednání, neboť pro to byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
14. Žaloba **není důvodná**.
15. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, je-li a) pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Žalovaný v napadeném rozhodnutí správně vyhodnotil, že problémy, kterých se žalobce ve vlasti obává, nesouvisí s žádným ze shora uvedených azylových důvodů. Krajský soud v souladu s žalovaným zjistil, že žalobce netvrdil ve správním řízení žádné azylově relevantní důvody a z jeho výpovědi před správním orgánem je zřejmé, že žádost o azyl podal s cílem, aby mohl v České republice vydělat peníze na úhradu svého dluhu ve Vietnamu. Ze všech okolností případu, zejména pak ze samotné výpovědi žalobce, je přitom jednoznačné, že skutečným důvodem podání žádosti není obava z pronásledování či vážné újmy v zemi původu, ale ekonomické důvody.
16. Žalobce v žalobě pouze obecně namítal strach z pronásledování a vydírání kvůli penězům. Takto obecné žalobní body sice nevedou k jejich neprojednatelnosti, ale předurčují míru obecnosti soudního přezkumu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004–54; ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008–78; či ze dne 18. 7. 2013,

č. j. 9 Afs 35/2012–42). Je třeba zdůraznit, že zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je především samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Stíhá jej břemeno tvrzení, doplněné břemenem důkazním; to je však již rozloženo mezi žadatele a správní orgán, který je povinen k důvodům uvedeným v žádosti o mezinárodní ochranu zajistit maximální možné množství důkazů (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí v první řadě z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41).

17. Žalobce ve svém azylovém příběhu netvrdil, že by měl ve Vietnamu jakékoliv problémy nebo jiné obavy z návratu než ze soukromých věřitelů – „černé organizace“. Uvedl, že vyhrožování ze strany soukromých věřitelů začalo v roce 2021 a postupně se stupňovalo. Takové tvrzení dále nerozvíjel a ponechal ho pouze v obecné rovině. Z uvedeného jasně vyplývá, že jej k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly jen ekonomické důvody. Rozhodovací praxe správních soudů je přitom již dlouhodobě ustálená v závěru, že ekonomické obtíže jistě mohou způsobovat žalobci reálné problémy v řadě oblastí života, nemohou však založit nárok na poskytnutí mezinárodní ochrany, a to ani podle § 12 a § 14a zákona o azylu (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2007 č. j. 5 Azs 15/2007-79, ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 40/2014-23, nebo ze dne 8. 9. 2020 č. j. 8 Azs 85/2020-27).
18. Žalobce konkrétně namítal, že si půjčil v zemi původu peníze a má obavu ze soukromých věřitelů. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015-36, u soukromých osob jako původců pronásledování musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování. Obavy z jednání věřitelů mohou být za určitých podmínek relevantní pro udělení doplňkové ochrany žalobci. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014-34, obavy z věřitelů sice zpravidla nejsou relevantní z hlediska udělení azylu, protože nemají souvislost s taxativně vymezenými důvody pronásledování, ale mohou mít: *„za splnění podmínek (zejména: reálně hrozící příkoří dosahuje intenzity vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu a stát původu není schopen či ochoten poskytnout před tímto skutečným nebezpečím vážné újmy účinnou ochranu), význam z hlediska možného udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.“* Nic takového ovšem ze správního spisu neplyne.
19. Žalobce v žalobě nesdělil, proč se na orgány své země vůbec neobrátil, resp. pouze obecně zkonstatoval nedůvěru ve státní orgány z důvodu korupce. Žalobce nežádal o pomoc policii, ani nepodnikl jiné kroky k ochraně své osoby, které mu právní řád domovského státu umožňuje. Obecná nedůvěra žadatele ve státní orgány přitom není důvodem, aby jejich ochranu vůbec nevyhledal, ledaže zprávy o zemi původu tuto nedůvěru potvrzují (např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Z judikatury kasačního soudu vyplývá, že: *„neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003–44). Uvedené potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004–41, podle kterého: *„pro to, aby bylo možné sledovat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* Tyto závěry jsou plně

aplikovatelné i na nyní projednávanou věc. Žalobce ve správním řízení, ani v žalobě neuvedl skutečnosti, které by svědčily o nízké efektivitě ochrany poskytované dlužníkům v zemi původu.

20. Žalovaný do spisu založil jednak obecné informace o zemi původu, jednak informaci cílenou na otázku poskytování půjček, resp. lichvy, a s tím související problematikou. Z informace ze dne 21. 1. 2025 vyplývá, že ve Vietnamu jsou legální půjčky velmi dostupné. Mimo bankovní a nebankovní instituce poskytují půjčky ve Vietnamu i jednotlivci či skupiny osob. Takové půjčky nesmí vybočit ze zákonných mezí. Při poskytnutí půjčky mezi fyzickými osobami se nejedná *a priori* o porušení vietnamských zákonných ustanovení. Tzv. úvěry na černo jsou postihovány občanským i trestním zákoníkem, jejichž dotčená ustanovení zpráva cituje. Úvěry na černo jsou přitom vnímány vietnamskými úřady jako patologické jevy a v praxi jsou státními orgány řešeny, a to jak postihnutím lichvy v rovině trestněprávní, tak nezákonně vysokého úroku občanským zákoníkem.
21. Z téže zprávy se podává, že ve Vietnamu jsou běžně v praxi stíhány případy lichvy. Za regulérní půjčku je považována pouze půjčka od bankovní instituce s maximální úrokovou sazbou do 20 % p.a. Půjčky od nebankovních institucí jsou regulovány dalšími ustanoveními, proto se na ně maximální úroková sazba nevztahuje. Z občanského zákoníku plyne ochrana pro dlužníka v případě uzavření půjčky, jejíž úrok přesahuje 20 % p.a., ze zákoníku trestního pak půjčka mezi fyzickými osobami přesahující úrokovou sazbu 100 % p.a., ta je považována za lichvu, přičemž dlužník se může obrátit s žádostí o pomoc na orgány činné v trestním řízení. Jedná se konkrétně o soud, státní prokuraturu, a zejména policii (to v případě, že úroková míra činí nejméně 100 % p.a.). Pokud je sjednaná úroková sazba mezi fyzickými osobami v rozmezí 20 % - 99 % p.a., může vyhledat pomoc v rámci občanského soudního řízení. Zpráva též dodává, že oběť trestného činu lichvy není postihována za uzavření předmětného úvěru, zpravidla bývá prověřován účel úvěru, tj. zda peníze nebyly určeny/použity k trestné činnosti.
22. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na podkladě zajištěných zpráv adekvátně popsal možnosti, jimiž vietnamský právní systém disponuje k poskytnutí ochrany civilnímu obyvatelstvu, jak k potírání lichvy, tak půjček se sjednaným nepřiměřeným úrokem. Dle těchto informací Vietnam skýtá dostatečný mechanismus k poskytnutí ochrany civilnímu obyvatelstvu. Ze zpráv o zemi původu přitom plyne, že žalobce není zbaven možností k ochraně svých práv v rámci právního systému a orgánů své země. Z prosté absence jakýchkoliv kroků žalobce nelze usuzovat, že by vietnamské státní orgány odmítaly poskytnout žalobci pomoc či by byly záměrně nečinné. Podle krajského soudu zůstaly obavy žalobce pouze v rovině hypotetické. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že v případě žalobce není dáno riziko hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. A s tímto hodnocením se mohl ztotožnit i soud. Stejně jako s vyjádřeným požadavkem, že pokud by jednání věřitelů neslo znaky protiprávnosti, má žalobce využít mechanismů, které mu právní řád jeho vlasti poskytuje.
23. Informace o zemi původu, jak si je zajistil žalovaný, považuje krajský soud za dostačující. Žalovaný požadované hodnocení provedl s odkazem na relevantní podklady, přičemž konstatoval, že v zemi původu měl žalobce dostatek možností pro ochranu svých práv a tyto blíže rozvedl. Krajský soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a považuje je za dostatečné pro rozhodnutí ve věci. Hodnocení situace ve Vietnamu provedené žalovaným

vyhovuje judikatorním požadavkům – srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008–71.

24. Žalovaný své rozhodnutí též dostatečně individualizoval. Azylový příběh nabízený žalobcem žalovaný posoudil dostatečným způsobem a ve světle obsahu správního spisu. Za situace, kdy žalobce žádné azylově relevantní důvody netvrdil a ani z uvedených zpráv se nepodává, že by snad žalobci mělo hrozit pronásledování či vážná újma ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu, považuje krajský soud odůvodnění napadeného rozhodnutí ve věci za plně dostačující.
25. Krajský soud zdůrazňuje, že nepříznivá ekonomická situace vietnamských občanů není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, tedy ani azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 54, ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65). Dle rozsudku NSS ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60: *„institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“* Lepší ekonomické zázemí v České republice nelze považovat za azylově relevantní důvod. Účelem udělení azylu není umožnit cizinci, aby si mohl zvolit pro něj pohodlnější a ekonomicky výhodnější život, ale chránit jej před pronásledováním a obavou z vážné újmy ve vlasti. Ekonomické argumenty se s účelem udělení azylu zcela míjí. Krajský soud z výše uvedených důvodů v souladu s žalovaným neshledal, že by žalobci svědčil důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu.
26. Závěrem krajský soud považuje za nutné zdůraznit, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro tento účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje předpokládané zákonem č. 326/1999 Sb. (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57).

VII. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí

být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29. dubna 2025

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně